

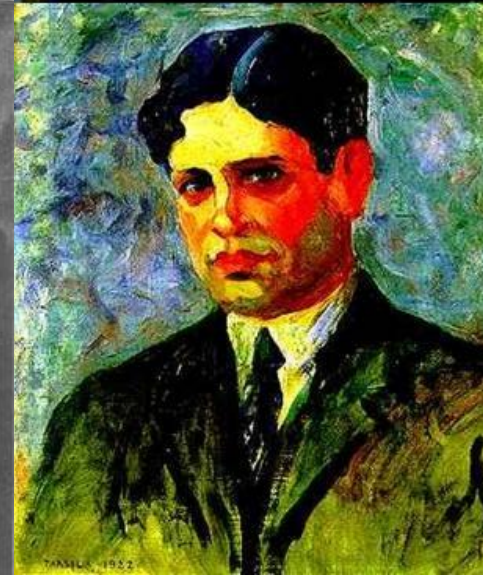
IX. DULA II

- Ženy v umění Latinské Ameriky

- V porovnání s Evropou a USA hrají ženy v latinskoamerickém umění 20. století mnohem větší roli
  - Souvisí s T pohledem na roli M a Ž ve společnosti
  - M: veřejnost, velké pravdy
  - Ž: domov, soukromí, emoce/umění
    - Příklad: Rozdíl v díle DR a FK

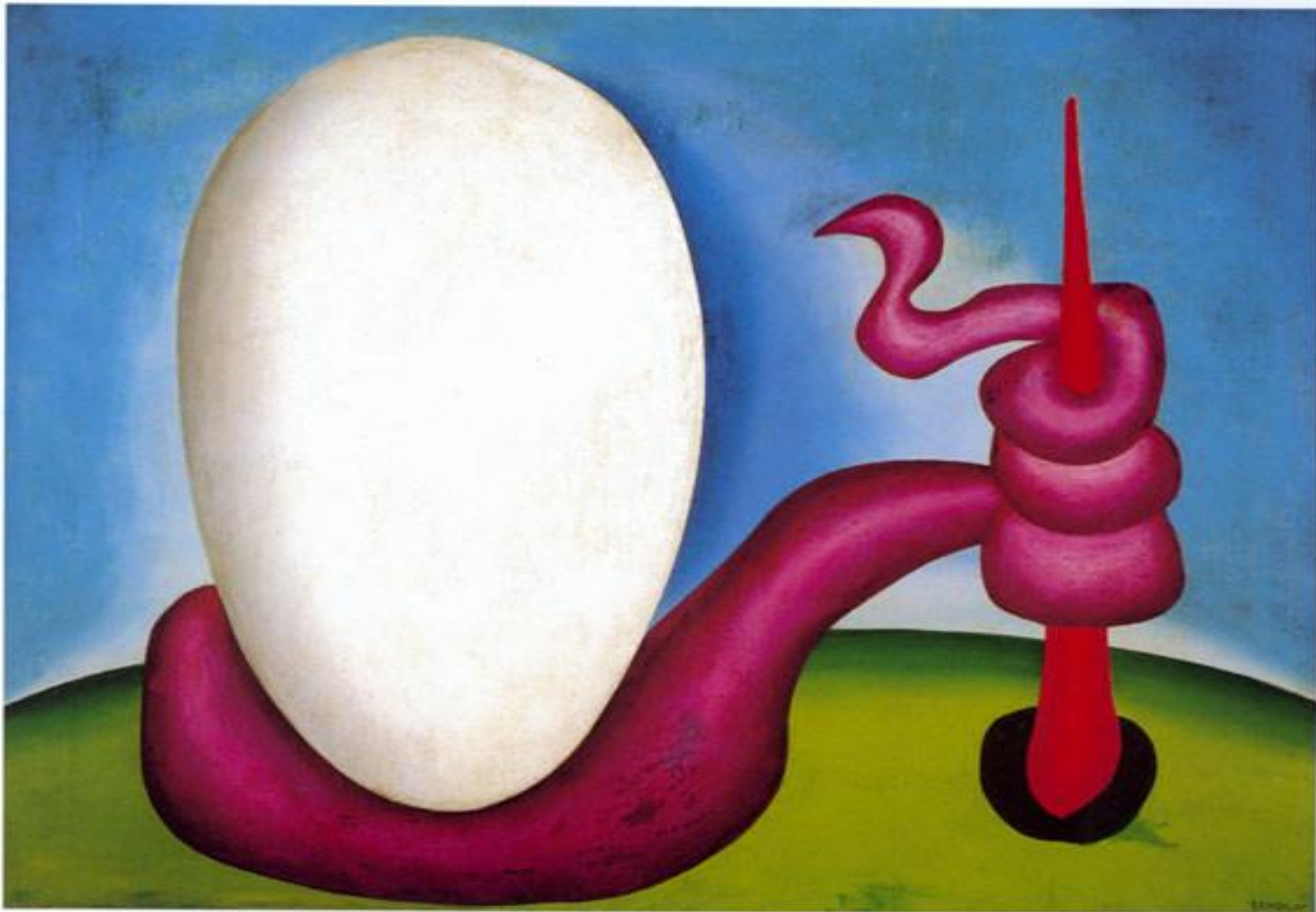
Brazilské avantgardní hnutí

- Anita Malfatti a Tarsila do Amaral.

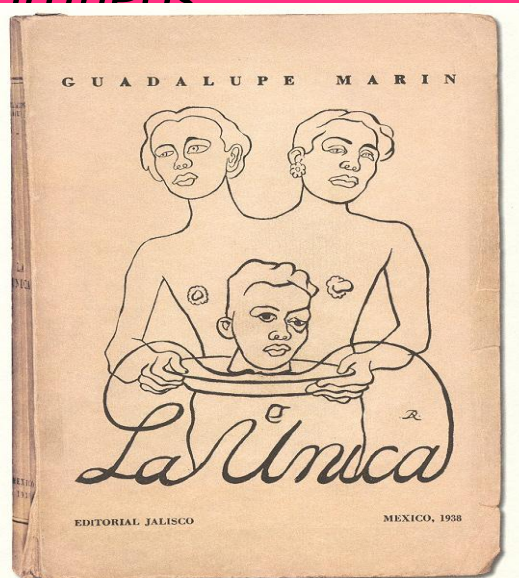
Tarsila do Amaral, *Antropofagia*, 1929.

Tarsila do Amaral, *Urutu / Vajičko*, 1928.

A řada dalších...

- Guadalupe Marínová:
  - „Lupe Marín“
  - Spisovatelka a modelka
    - Román *Un día patrio* či autobiografické dílo *La Única*
  - Členka avantgardní umělecké skupiny *Los Contemporáneos*

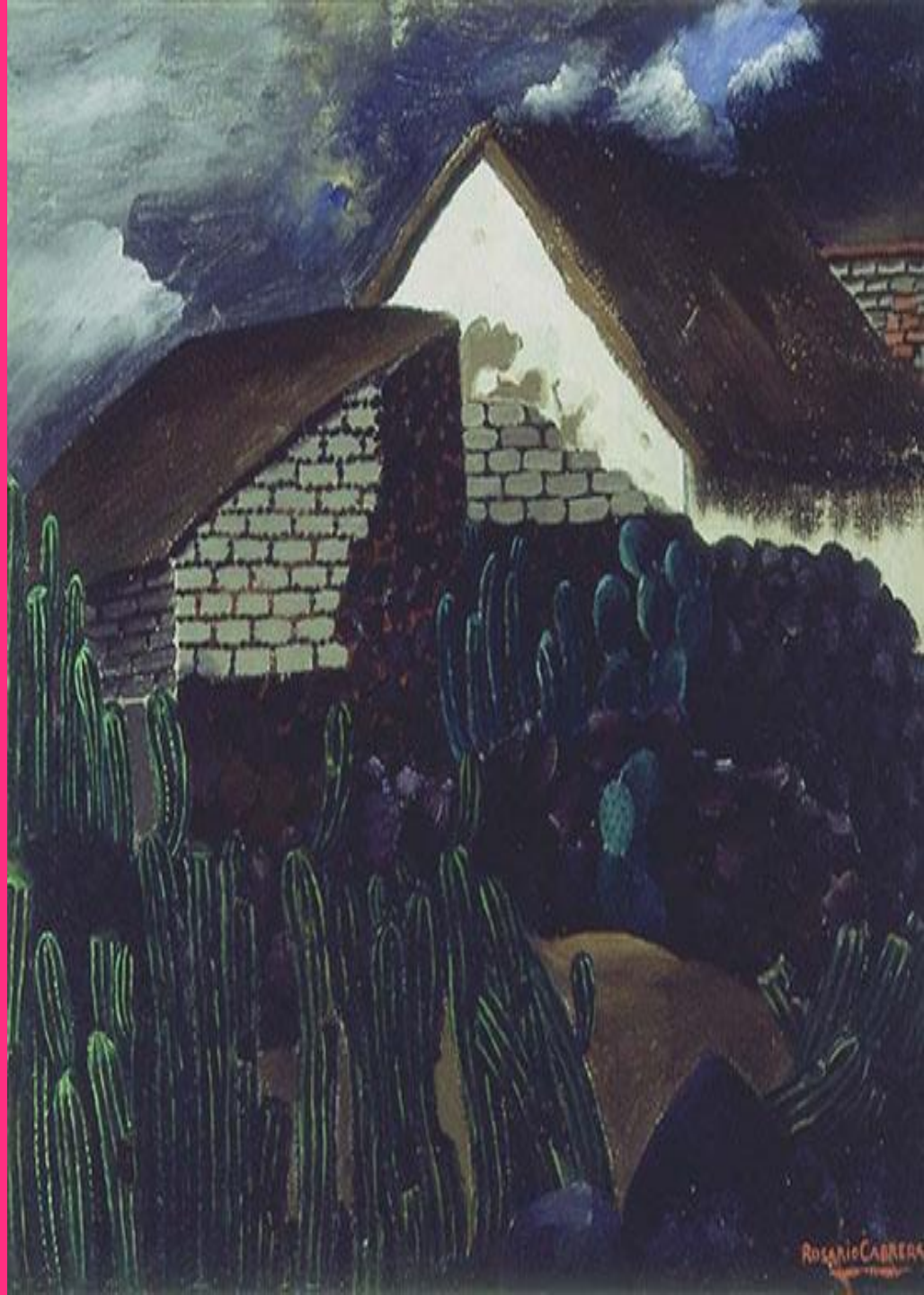

• Machila Armida:

- *Coyoacán
- Důležitá postava 50. a 60. let 20. století na mexické umělecké scéně
- Zpočátku se věnuje malířství, později mexické a světové kuchyni
- Blízká přítelkyně FK a DR
- Alejo Carpentier (6 let vztah)

- **Rosario Cabrera:**
  - M malířka
  - Naivismus, krajinomalba, vliv impresionismu
  - Patří do porevoluční Mexické školy

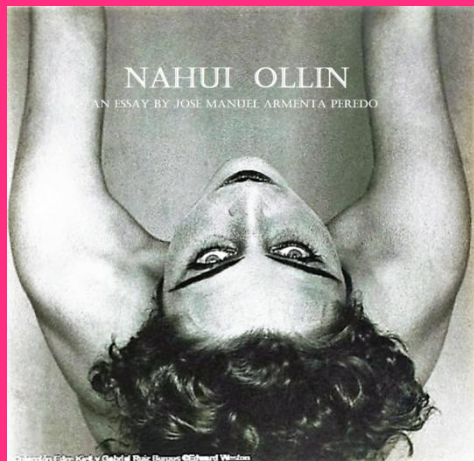

Rosario Cabrera, *La nopalera*, 1928.

• Carmen Mondragón:

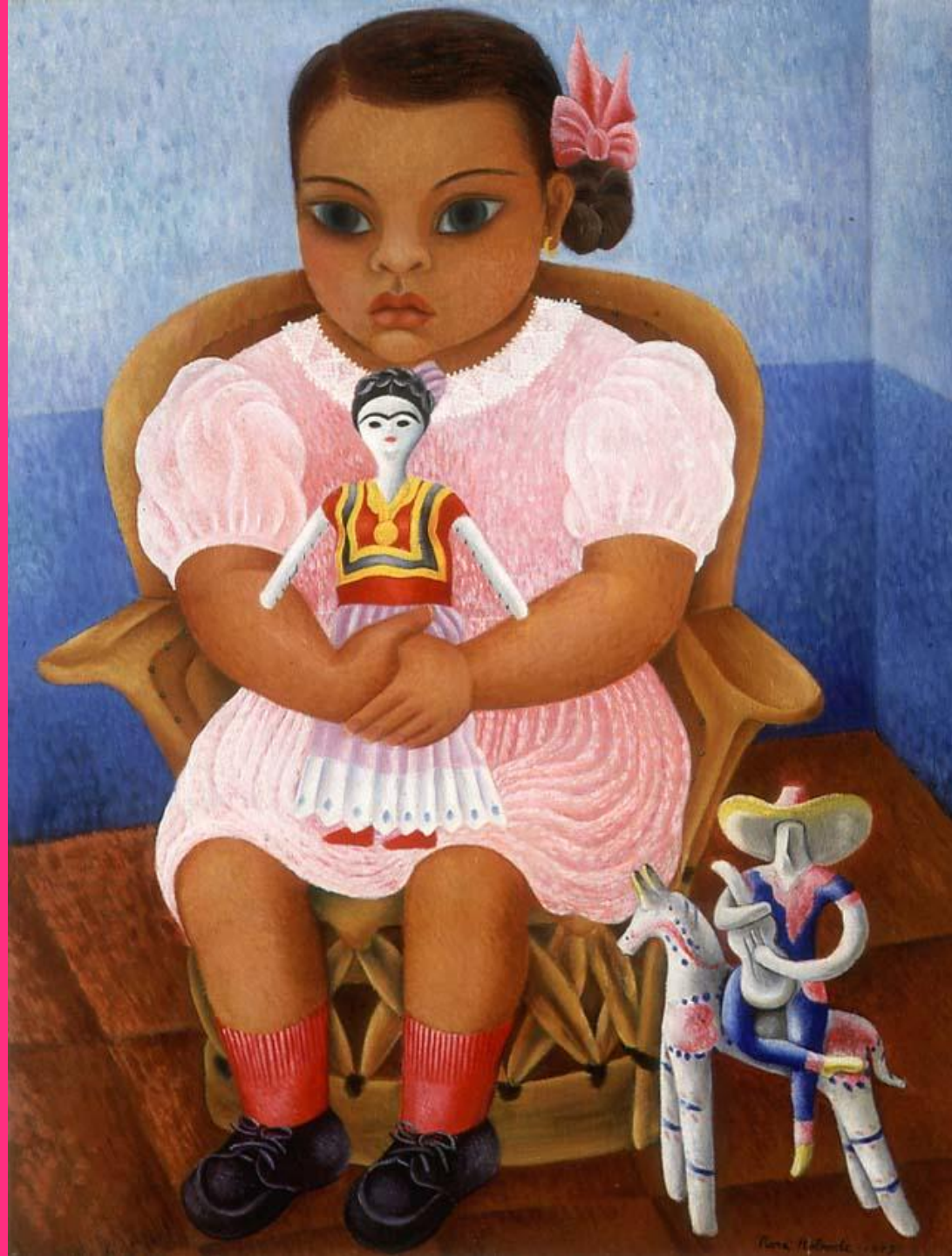
- „Nahui Ollin“
- Mexická malířka a básnířka, též modelka (DR murál „La Creación“)
- Mexický a anglosaský fenimismus – objevuje svoji kreativitu a maluje autoportréty
- Žila v Paříži a ve Španělsku
- Po návratu do M se zapojila do mexické umělecké scény
- Družka Dr. Atla a vztahy s celou řadou uměleckých osobností (M i Ž)

Nahui Ollin, *Autoportrét*, 1962.

• Rosa Rolanda:

- 1895/1898-1970
- Baletka, choreografka, scénografka, malířka, fotografka a sběratelka umění
- Původem z USA/většinu života strávila v Mexiku
- Manželka umělce Miguela Covarrubiase

• Olga Costa:

- 1913-1993
- Původem z Německa/naturalizovaná v Mexiku
- Malířka, sběratelka podporovatelka umění
- Manželka významného mexického malíře José Cháveze Morada

Olga Costa, *Prodavačka ovoce*, 1951.

- **Carmen Parra:**

- 1944
- <http://carmenparra.com.mx>
- Mexická malířka
- Zpočátku je její dílo ovlivněno mexickým koloniálním uměním (andělé, oltáře, motýly atp.)
- Od 70. let se pod vlivem antropologie věnuje „mexickým“ tématům (tabákový průmysl, atp.)

• Petrona Viera:

- 1890-1960
- Uruguayská malířka
- „planismus“
- první avantgarní uruguayská umělkyně

Petrona Viera, *Dívky*, 1921.

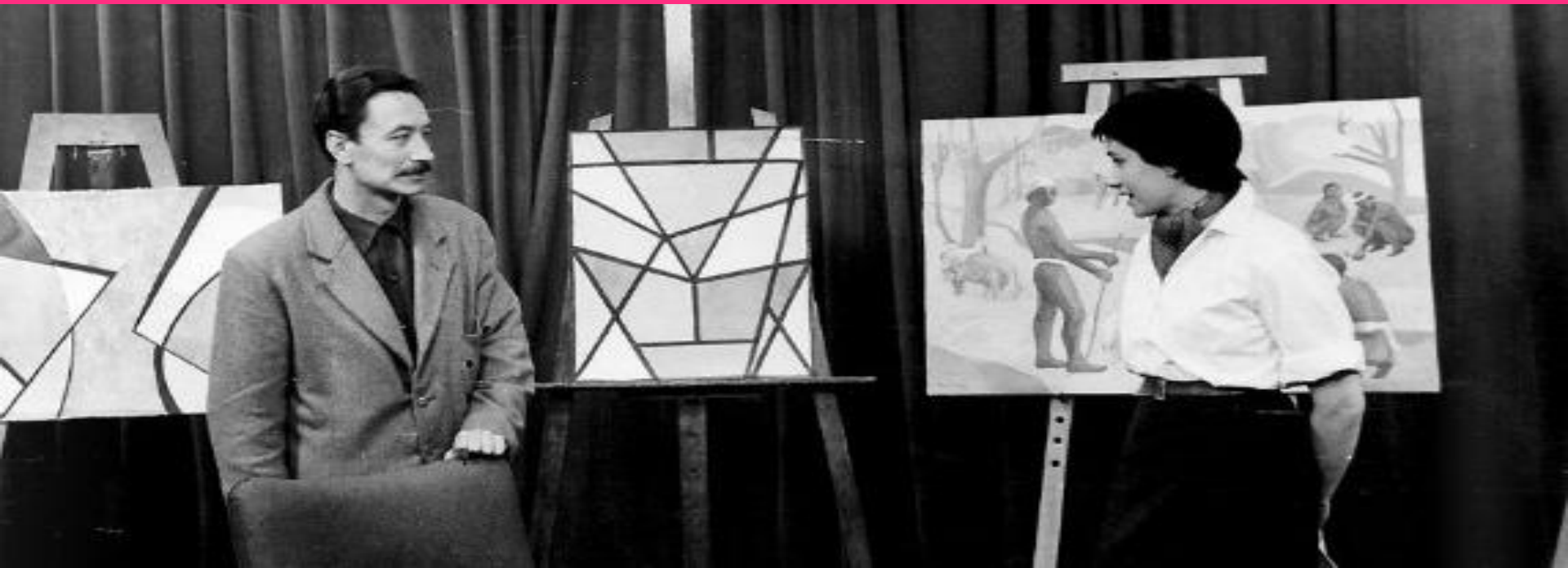
- **Julia Codesido:**
  - 1883-1979
  - Peruánská malířka a grafička
  - „indigenismus“

Julia Codesido, *Indiánský náčelník*, 1950.

Historičky a teoretičky umění

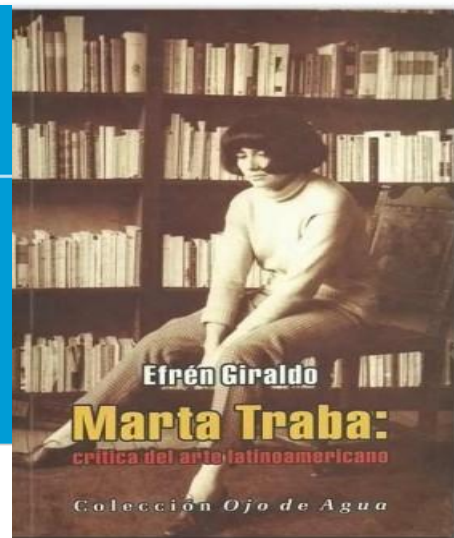
- Raquel Tibolová, Yolanda Woodová, Nilda Peraza, Haydee Venegas Ávila, María Ugarte, Jeannette Millerová a Marianne de Tolentino atp. - významným způsobem zasahovaly do LA kulturního dění
- **Marta Traba:**
  - historička umění argentinského původu žijící v Kolumbii
  - bojovala proti dominantnímu postavení MM v rámci LA regionu

- Publikovala celou řadu knih:
  - *El museo vacío*, 1958
  - *La pintura nueva en Latinoamérica*, 1961
  - *Arte de América Latina 1900-1960*
- Autorka sloupků, které v 60. letech výrazně zasahovaly do debat o povaze a účelu moderního umění:
  - Nacionalismus/internacionalismus
  - Figurace/abstrakce
- Založila Muzeum moderního umění v Bogotě
- Kultovní televizní pořad o umění:
  - <https://www.youtube.com/watch?v=gDvTnDk7RsA>

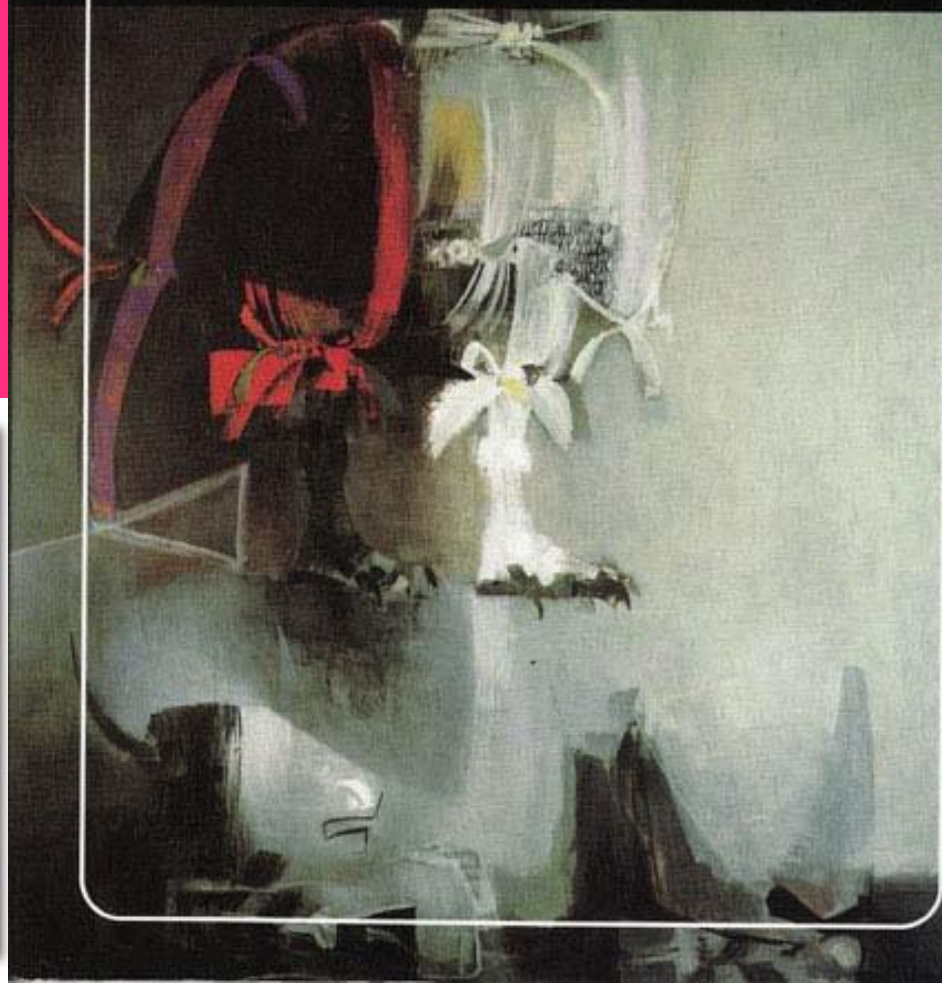

Marta Traba
y las batallas del ARTE en Latinoamérica

Marta Traba

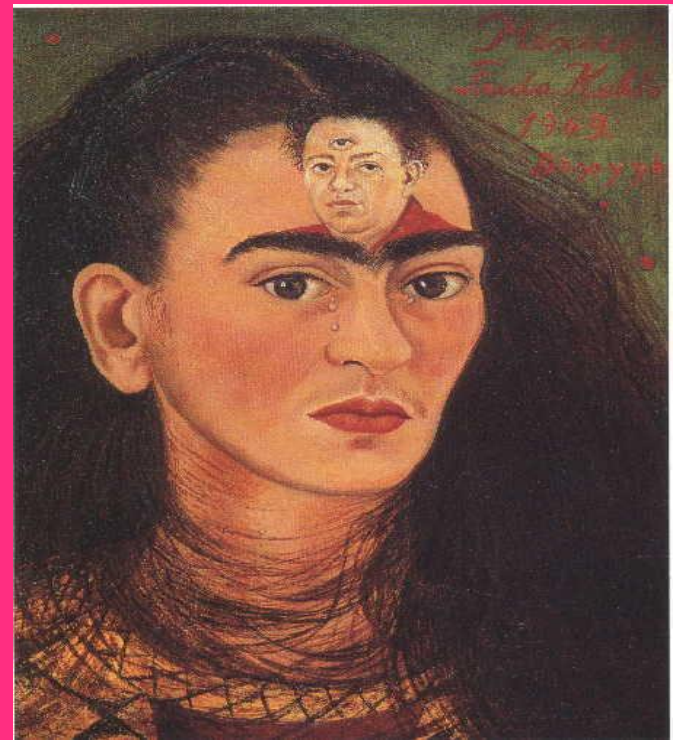
MIRAR EN AMÉRICA

Mexiko: ženy ve výtvarném umění

- Mexiko: 4 velké ženské umělkyně
  - Frida Kahlo (1907-1954)
    - Autobiografické dílo (špatný zdravotní stav a až vyhrocený nacionalismus)
    - Biografie, Hayden Herrera, 1983
    - Inspirace: oltářové obrazy, ex-votos, mexický folk, dílo Hermenegilda Bustose
    - Posmrtný úspěch:
      - Feminismus
      - Upřímnost díla
      - Předpověděla budoucí cestu mexického umění – odvrácení se od předků minulosti a příklon k mexickému lidovému umění

• **María Izquierdo:**

- 1902-1955
- Sirotek, vyrůstá v katolickém konzervativním prostředí u svých prarodičů
- 1917 ve svých 14 letech se vdává, rychle má 3 děti
- 1923 manželé odcházejí do M
- 1927 MI opouští svého manžela a začíná studovat umění, po roce ze školy odchází, ale navázala vztahy s důležitými postavami (DR)
- 4letý vztah s Rufinem Tamayem
- 1929 první výstava, předmluvu ke katalogu píše DR
- první mexická umělkyně, jejíž dílo bylo vystaveno za hranicemi země : 1930, Arts Center Gallery, New York.
- Velmi plodná umělkyně, řada výstav
- Dílo:
  - Snaha vystihnout opravdovou tvář Mexika
  - Dětství
  - Zátíší
- Inspirace: koloniální umění a mexické lidové umění
- Zatímco muži se v mexickém umění obracejí k předK umění a K, ženy čerpají především ze současného lidového umění a stávají se tak zdrojem inspirace pro budoucí generace mexických umělců

• Př. María Izquierdo. Autoportrét. 1946.

Př. María Izquierdo. *Kuchyňská skříňka*. 1947. Olej na plátně. 102 x 85 cm.

2 surrealistické umělkyně:

• Remedios Varo :

- 1908-1963
- Původem Španělka
- Do styku se surrealismem se dostává díky svému milenci surrealistickému básníkovi Benjaminu Péretovi, s nímž se na straně republikánů účastnila ŠOV
- Exil v ve F do r. 42 a poté M
- Rychle získala status významné M umělkyně/M se v jejím díle neobjevuje
- Dílo:
  - Zájem o nadpřirozeno a alchymii
  - Žena v mužském světě
  - Inspirace: tarotové karty, Goya, Hieronymus Bosch

- Př. Remedios Varo. *Žena odcházející od psychoanalytika.* 1960

• Leonora Carringtonová:

- 1917-2011
- Malířka a sochařka
- Též se seznamuje se surrealismem díky milenci významnému surrealistickému malíři maxi Ernstovi
- Do M přijíždí ve společnosti svého manžela mexického diplomata Raymonda LeDuca a zůstane zde 1942-1985, kdy odjíždí do USA
- Dílo: zájem o nadpřirozeno, gnostické nauky, předpovídání a hádání budoucnosti, keltská mytologie/mexické legendy a mytologie opět zcela chybí

Př. Leonora Carrington. Krokodýl.

• Kati Horna

- 1912-2000
- Avantgardní fotografka
původem z Maďarska
- Jedna z významných
fotografek ŠOV
- Přítelkyně Remedios
Varo a Leonory
Carringtonové

KATI HORNA

Fotógrafa

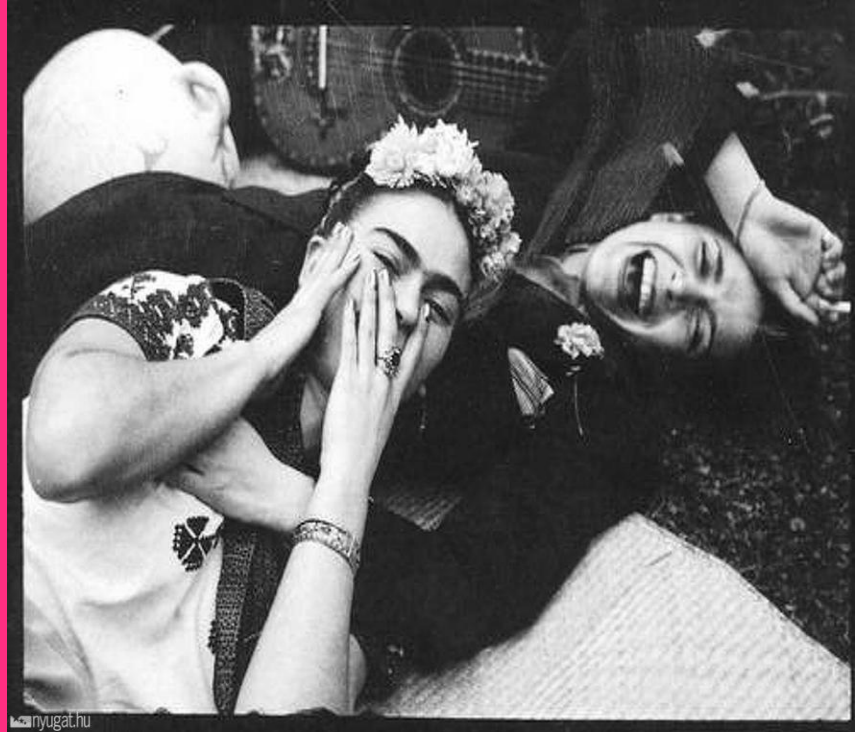
- **Chavela Vargas:**

- 1919-2012

- Mexická muzikantka

- „música rachera“

- <https://www.youtube.com/watch?v=0gQ31m4Yt0s>

- Sí, soy mexicana.
- Chavela pero usted nació en Costa Rica.
- ¡Los mexicanos nacemos donde nos da la rechingada gana!

Chavela Vargas

Bibliografie

- Eli Bartra, *Frida Kahlo. Mujer, ideología, arte*, Barcelona 2005.
- Margaret A. Lindauer. *Devouring Frida. The art history and popular celebrity of Frida Kahlo* [online], Hanover 1999, <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10468461>, vyhledáno 21. 9. 2015.
- MOORHEAD, Joanna, ed., RAAIJ, Stefan van, ed. a ARCQ, Teresa, ed. *Surreal friends: Leonora Carrington, Remedios Varo and Kati Horna*. 1st pub. Farnham: Lund Humphries, 2010. 144 s. ISBN 978-1-84822-059-1.
- ABERTH, Susan L. *Leonora Carrington: surrealism, alchemy and art*. Farnham: Lund Humphries, 2010. 160 s. ISBN 978-1-84822-056-0.
-